

Resultaten

Inwonerspanel

Veiligheid en overlast

In opdracht van: Gemeente Vijfheerenlanden

Utrecht, januari 2025

Telefoon: 030 263 10 80
e-mail: info@duomarketresearch.nl
website: www.duomarketresearch.nl



INHOUDSOPGAVE

1	ACHTERGROND EN ONDERWERPEN ONDERZOEK.....	3
2	ONDERZOEKSOPZET	4
3	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE RESULTATEN	6
4	RESULTATEN	7
4.1	Overlast in eigen buurt	7
4.2	Overlast van buren en/of andere personen.....	11
4.3	Buurtbemiddeling en Buurt WhatsApp-groep	14
4.4	Criminaliteit en veiligheid	16
4.5	Ondermijning.....	19
4.6	Voorzieningen voor jongeren.....	21
4.7	Mensen die zorg nodig hebben.....	23
4.8	Radicalisering en polarisatie	24
4.9	Digitale criminaliteit.....	25

1 ACHTERGROND EN ONDERWERPEN ONDERZOEK

DUO Market Research heeft in opdracht van de gemeente Vijfheerenlanden een Inwonerspanel opgezet. Deze rapportage bevat de resultaten van het onderzoek dat eind 2024/begin 2025 is uitgevoerd onder de leden van het Inwonerspanel. Het centrale thema is veiligheid en overlast. Hoe veilig vinden inwoners het in hun buurt? Welke overlast ervaren ze? Het onderzoek is eerder in 2019 uitgevoerd.

Deze rapportage bevat de resultaten van het onderzoek.

2 ONDERZOEKSOPZET

Onderzoeksgroep, onderzoeksmethode en respons

Het onderzoek is uitgevoerd via een online enquête onder de leden van het Inwonerspanel. De leden zijn per e-mail benaderd met het verzoek om deel te nemen aan het onderzoek. In de e-mail is benadrukt dat de deelname aan het onderzoek geheel vrijwillig en anoniem is.

Het online veldwerk onder de leden is als volgt verlopen:

1. De inwoners ontvingen een e-mail waarmee ze zijn uitgenodigd om deel te nemen aan het online onderzoek. Deze e-mail bevatte een link waarmee men direct in de online vragenlijst terecht kwam.
2. De vragenlijst kon via de browser worden bekeken en ingevuld.
3. Na enige tijd zijn er per e-mail herinneringen gestuurd naar de inwoners die op dat moment nog niet aan het onderzoek hadden meegewerkt.

Elke inwoner kon slechts één keer de vragenlijst invullen. De technische realisatie van het onlineveldwerk voor het onderzoek is door DUO Market Research in eigen beheer uitgevoerd en gemanaged.

Van 25 november 2024 tot en met 4 januari 2025 hebben de inwoners de mogelijkheid gekregen de vragenlijst in te vullen. In totaal hebben 602 inwoners de vragenlijst ingevuld, hetgeen neerkomt op een responspercentage van 36%.

We hebben geanalyseerd of de gerealiseerde netto-respons een afspiegeling van de gemeente Vijfheerenlanden vormt (voor de kenmerken: leeftijd en plaats). Na deze analyse heeft een herweging plaatsgevonden. Dit houdt in dat de antwoorden van de ondervertegenwoordigde groepen "zwaarder" meetellen. De resultaten van het onderzoek zijn op deze manier representatief voor de gemeente Vijfheerenlanden als geheel.

Vragenlijst

De vragenlijst is hetzelfde als bij de meting uit 2022, aangevuld met extra vragen.

Opzet rapportage

Conform de reglementen en gedragscodes van de Autoriteit Persoonsgegevens zijn alle antwoorden van de respondenten anoniem verwerkt.

De belangrijkste resultaten zijn opgenomen in hoofdstuk 3. De volledige resultaten van het onderzoek zijn weergegeven in grafieken (zie hoofdstuk 4). In de grafieken zijn de resultaten van de gemeente Vijfheerenlanden als geheel weergegeven (inclusief vergelijkingen met de resultaten uit 2022 en 2019). In bepaalde grafieken is de vraagstelling en/of zijn de antwoordcategorieën in een verkorte vorm weergegeven (voor de exacte vraagstelling en de antwoordcategorieën wordt verwezen naar de vragenlijst).

De resultaten zijn verdeeld in de volgende paragrafen:

- 4.1: Overlast in eigen buurt.
- 4.2: Overlast van burens en/of andere personen.
- 4.3: Buurtbemiddeling en buurt WhatsApp-groep.
- 4.4: Criminaliteit en onveiligheid.

3 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE RESULTATEN

De minste overlast is er van "op straat lastig worden gevallen". Relatief gezien is er veel overlast van: parkeerproblemen, hondenpoep en te hard rijden. Er zijn weinig verschillen met de vorige meting (2022) als het gaat om de verschillende vormen van overlast. Inwoners hebben wel minder last van vernielingen van straatmeubilair (2022: 58% geen overlast; 2024: 69% geen overlast).

Lang niet alle inwoners melden overlast in hun eigen buurt. Slechts 3% geeft aan dit altijd te doen (evenals bij de twee eerdere metingen in 2019 en 2022). Ruim de helft (56%; 2022: 57%) meldt overlast in de eigen buurt nooit. Inwoners die niet of niet altijd overlast melden doen dat met name niet omdat ze de indruk hebben dat er niets mee wordt gedaan (38%). Als overlast wel wordt gemeld dan wordt dit veelal gedaan bij de gemeente (56%), de politie (36%) of de overlastgever zelf (37%). In 2022 deed nog 48% aangifte bij de politie.

We hebben aan inwoners gevraagd voor zes aspecten aan te geven in welke mate ze de afgelopen 12 maanden zelf overlast hebben gehad van buren. De minste overlast is er van "verward gedrag van burenen". Relatief gezien is er veel overlast van: geluidsoverlast (30%) en huisdieren (27%). Bij overlast met de burenen wordt het praten met burenen het meeste gekozen als oplossing (34%). Ruim een zesde (18%) doet niets bij overlast met burenen. Van de inwoners ervaart 41% geen overlast van de burenen (in 2022 was dit 40%). De verschillen met de vorige metingen zijn zeer beperkt.

Van de inwoners vindt 37% (2022: 40%; 2019: 32%) buurtbemiddeling een goed instrument of heeft het al ingezet. 42% van de inwoners zou hierover eerst meer informatie willen hebben.

De meest voorkomende criminaliteit waar inwoners mee te maken hebben gehad de afgelopen 12 maanden is oplichting via internet, social media etc. Dit wordt door 20% genoemd (2022: 22%; 2019: 14%). Bijna twee derde (63%) heeft de afgelopen 12 maanden geen enkele vorm van criminaliteit ervaren. In 2022 was dit 62% en in 2019 nog 72%.

De ervaren veiligheid blijft hoog. Een zeer groot gedeelte (84%) van de inwoners (2022: 82%; 2019: 86%) voelt zich (bijna) nooit onveilig in hun eigen buurt. De belangrijkste redenen voor onveiligheid zijn groepen (hang)jongeren, donkere plaatsen en verdachte personen. Het gemiddelde cijfer voor de veiligheid in de eigen buurt is evenals in 2022 een 8,0, (2019: 8,1) waarbij vrijwel geen enkele inwoner een onvoldoende geeft. De overlast van jongeren is niet groot. Iets meer dan een kwart (27%) ervaart enige of grote overlast. Aan de andere kant ervaart 72% geen enkele overlast.

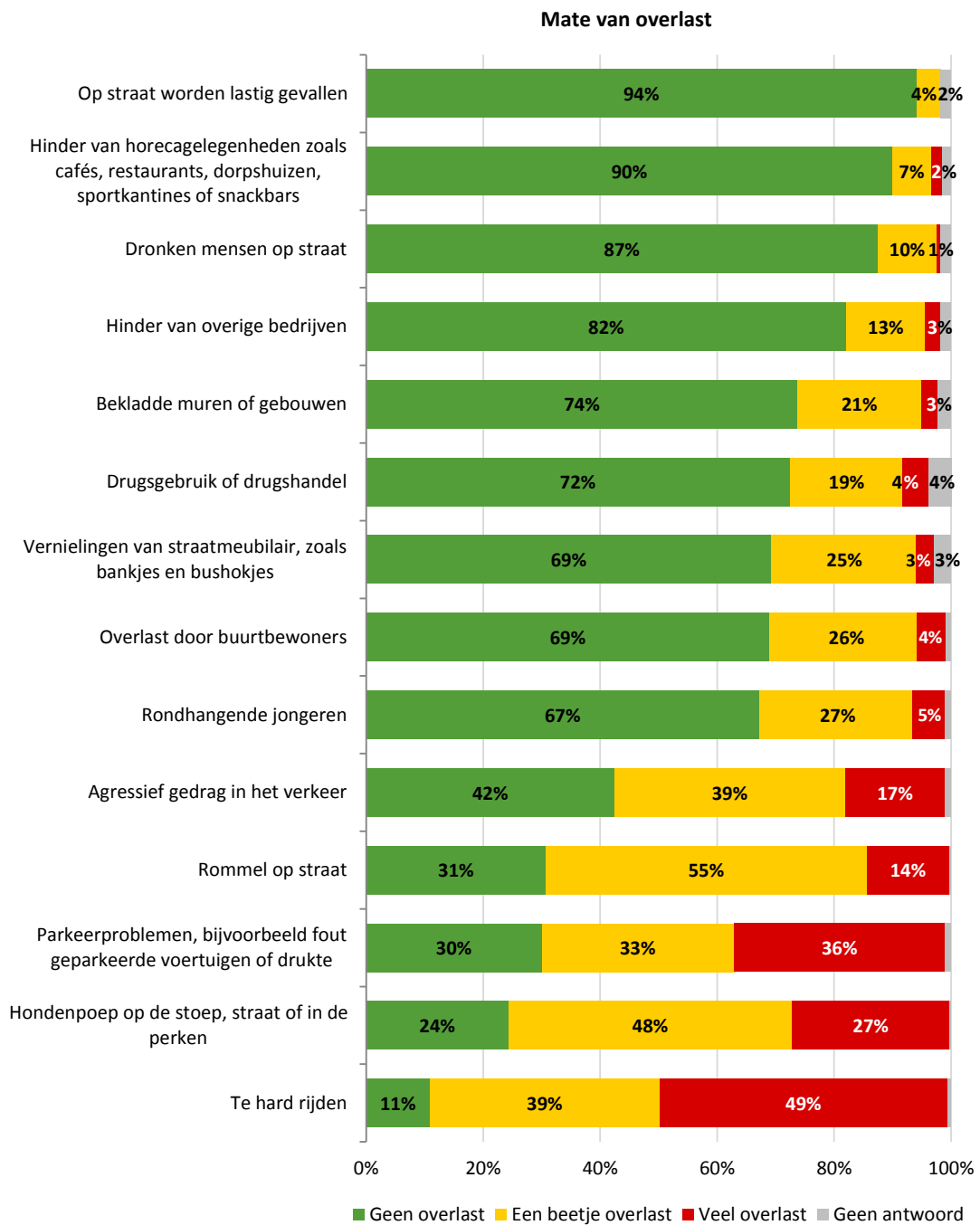
Van de inwoners zou 53% meer informatie over ondermijning willen ontvangen, bij voorkeur via de website van de gemeente. Een zesde van de inwoners kent mensen in hun omgeving waar ze zich zorgen over maken. Iets meer dan de helft (57%) weet niet waar ze hun zorgen kunnen melden. Een klein gedeelte (8%) geeft aan dat ze mensen kennen waarvan ze vermoeden dat ze radicaliseren. Ook hiervoor geldt dat de meerderheid (70%) niet weet waar terecht kunnen met hun zorgen.

Van de inwoners heeft 41% vaak of regelmatig last van gedigitaliseerde criminaliteit. Aan de andere kant geeft 30% aan hier (bijna) nooit last van te hebben.

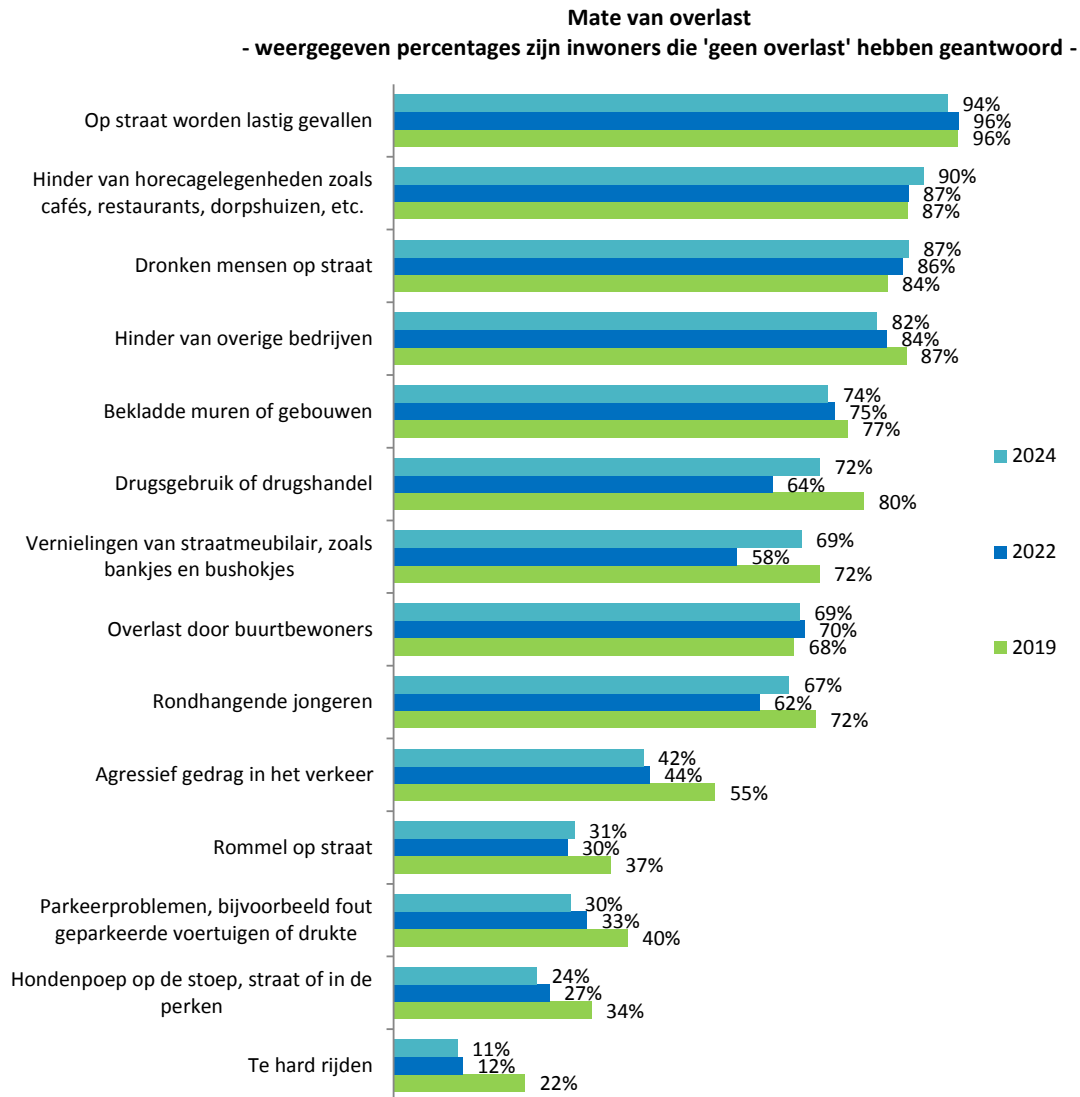
4 RESULTATEN

4.1 Overlast in eigen buurt

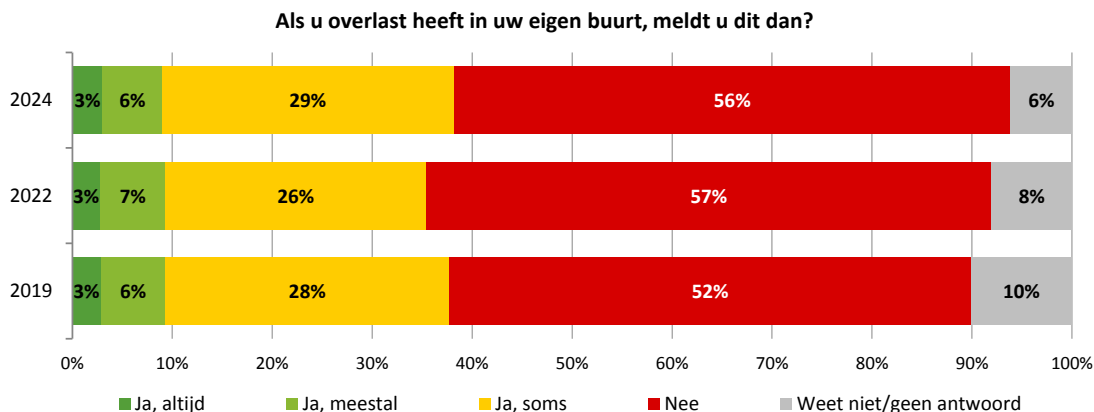
We hebben voor veertien aspecten gevraagd aan te geven in welke mate ze hier zelf in hun eigen buurt de afgelopen 12 maanden last van hebben gehad. De minste overlast is er van "op straat lastig worden gevallen". Relatief gezien is er veel overlast van: parkeerproblemen, hondenpoep en te hard rijden.



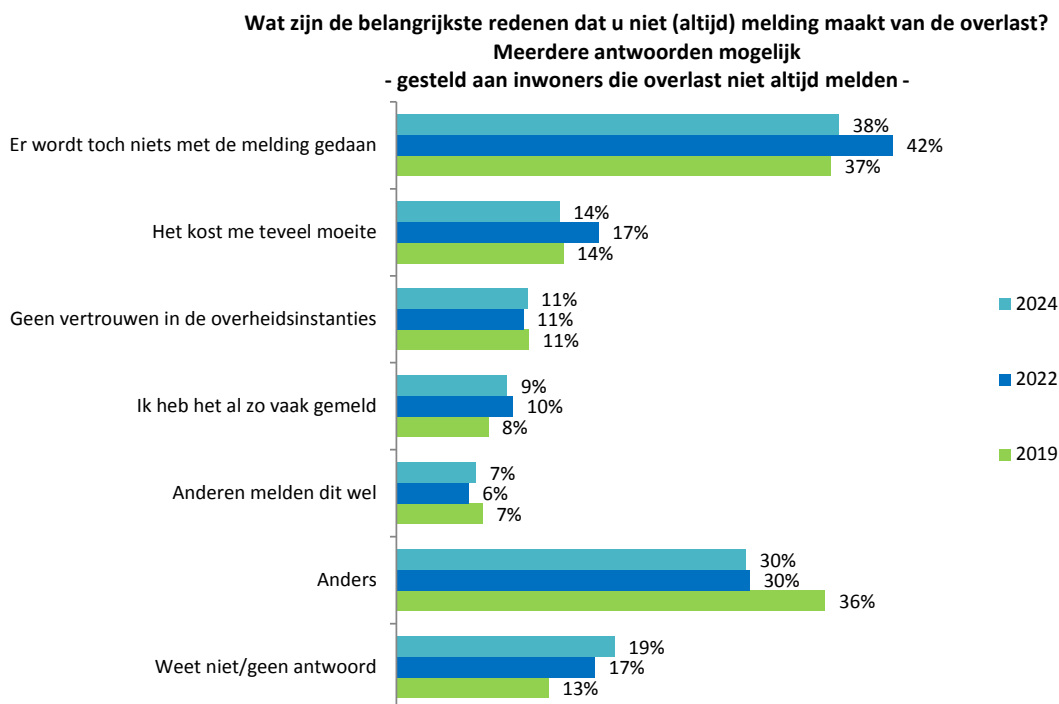
Als we het vergelijken met de vorige meting uit 2022 dan zijn er weinig grote verschillen. Inwoners geven vaker aan geen last te hebben van vernielingen van straatmeubilair.



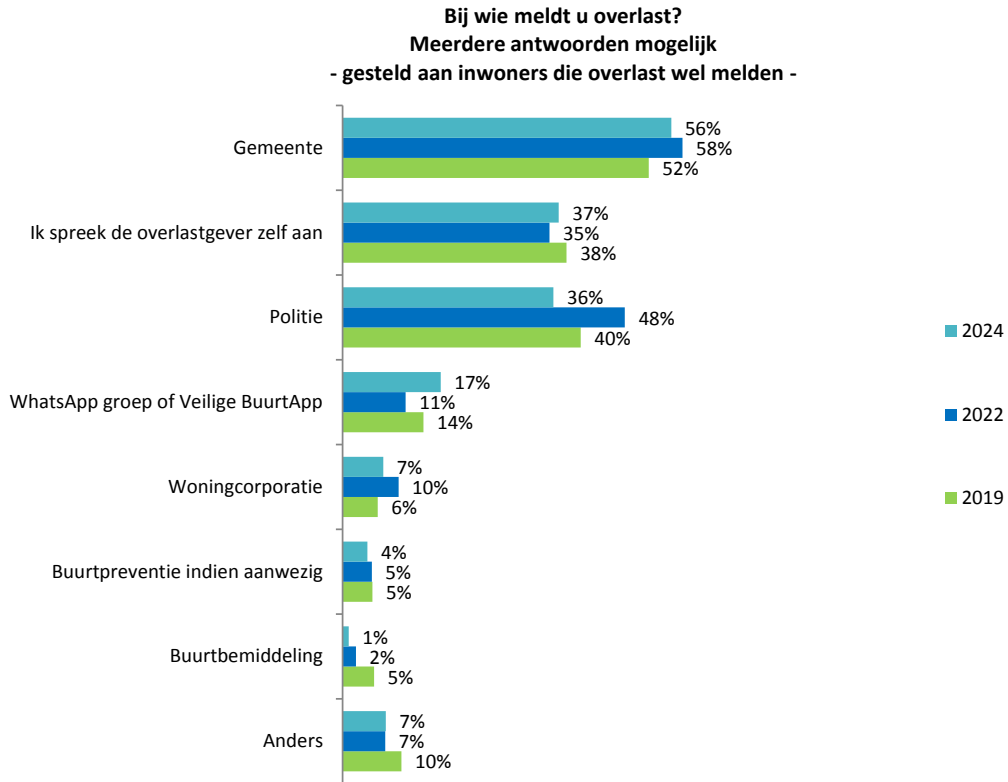
Lang niet alle inwoners melden overlast in hun eigen buurt. Slechts 3% geeft aan dit altijd te doen. Ruim de helft (56%) meldt overlast in de eigen buurt nooit.



De inwoners die overlast nooit of niet altijd melden (91% van de inwoners) doen dat met name niet omdat ze de indruk hebben dat er niets mee wordt gedaan.

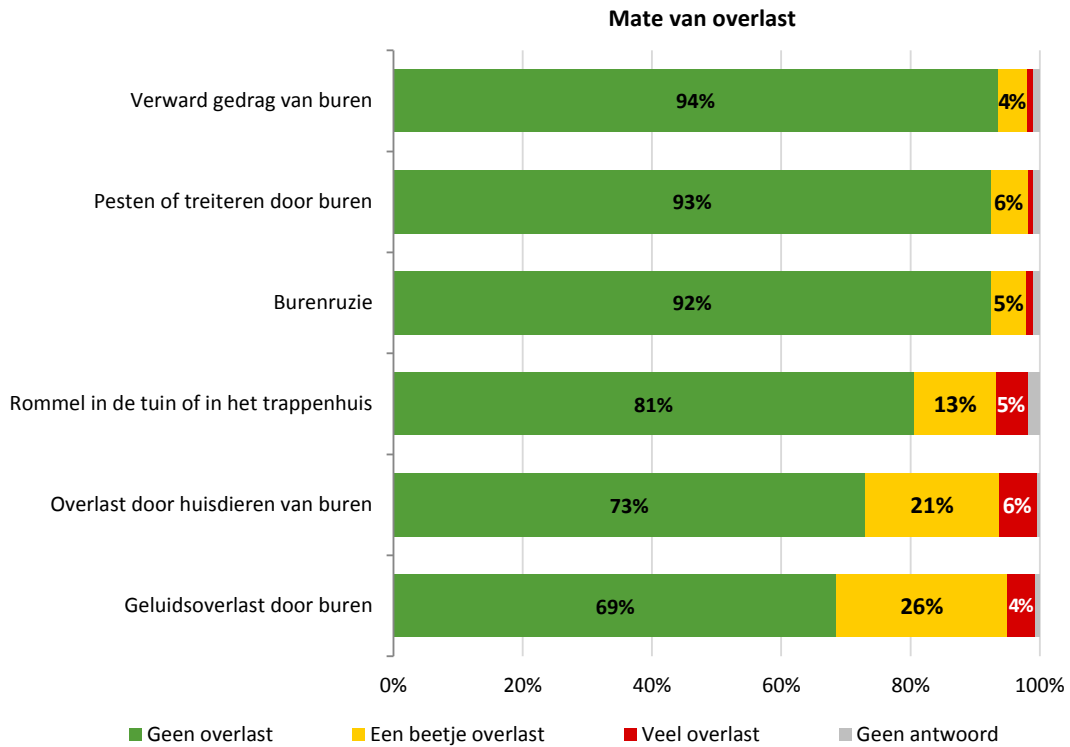


Als inwoners wel overlast melden (38% van de inwoners doet dat in meer of mindere mate; zie vorige pagina) dan wordt dit veelal gedaan bij de gemeente (56%), de politie (36%) of de overlastgever zelf (37%). Overlast wordt minder bij de politie gemeld dan in 2022.

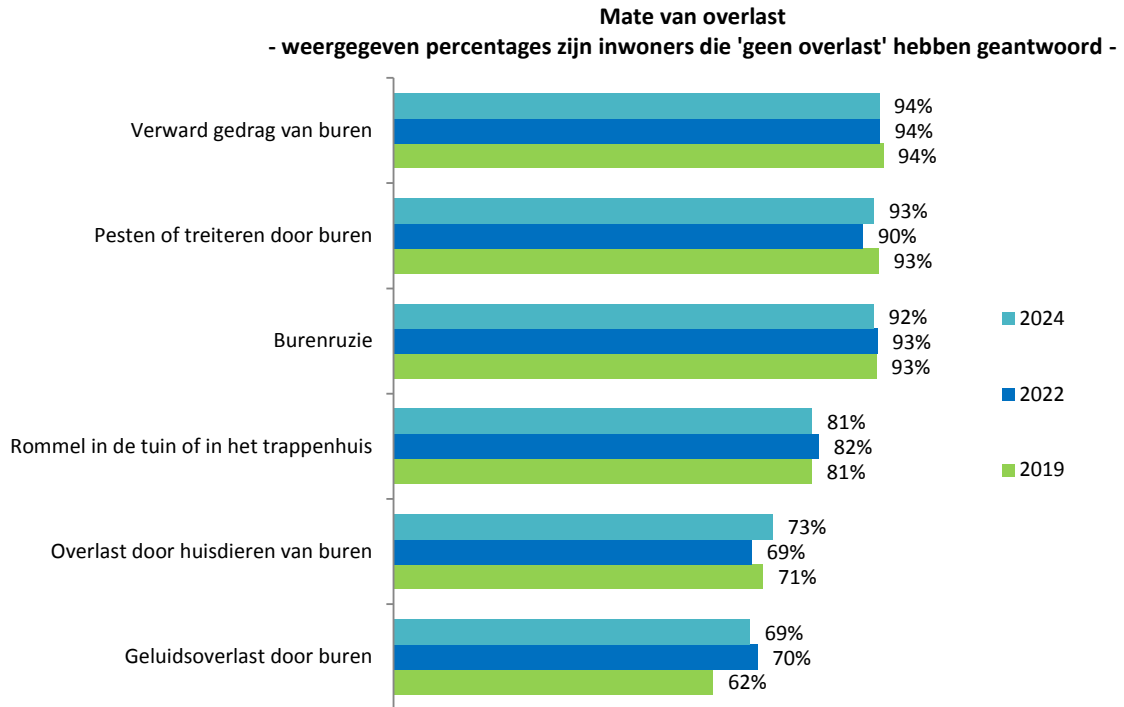


4.2 Overlast van buren en/of andere personen

We hebben aan inwoners gevraagd voor zes aspecten aan te geven in welke mate ze de afgelopen 12 maanden zelf overlast hebben gehad van buren en/of andere personen in de straat of wijk. De minste overlast is er van "verward gedrag van buren". Relatief gezien is er veel overlast van: huisdieren (27% overlast) en geluidsoverlast (30% overlast).

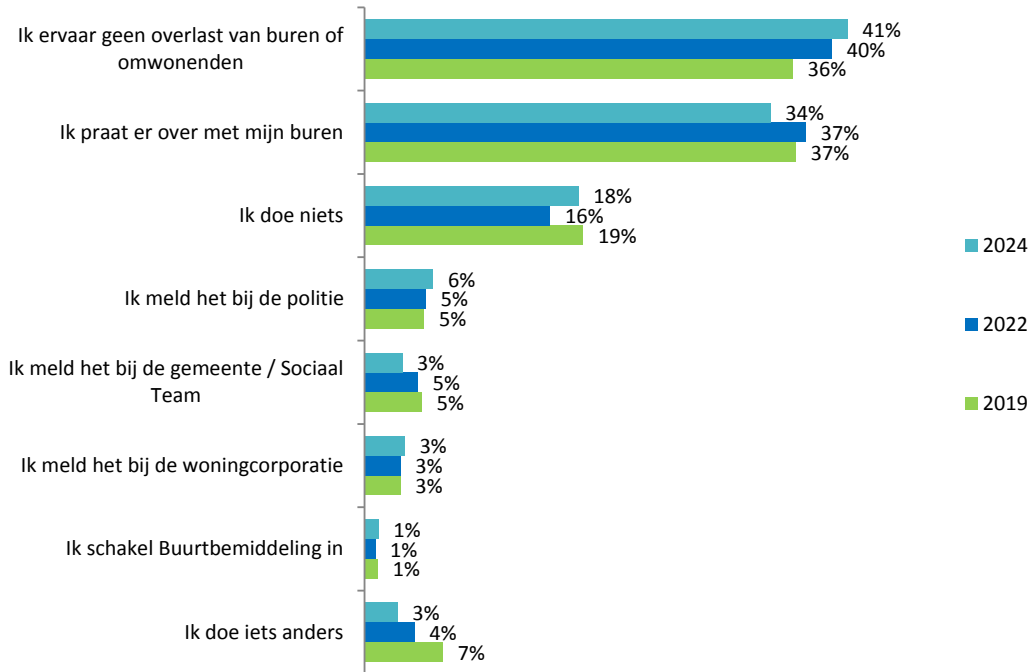


Als we het vergelijken met de eerdere metingen dan zijn er weinig grote verschillen.



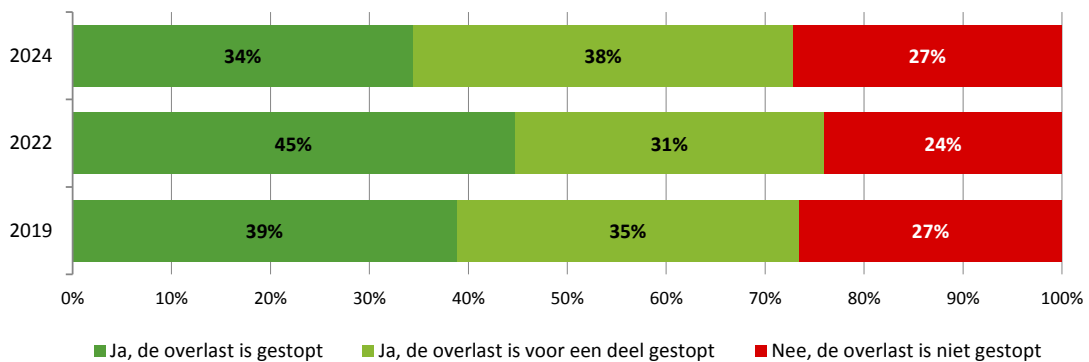
Bij overlast met de buren wordt "het praten met buren" het meest gekozen als oplossing (34%). Ruim een zesde (18%) doet niets bij overlast met buren. Van de inwoners ervaart 41% geen overlast van buren.

Wat doet u als u overlast van buren of andere personen uit de buurt heeft?
Meerdere antwoorden mogelijk



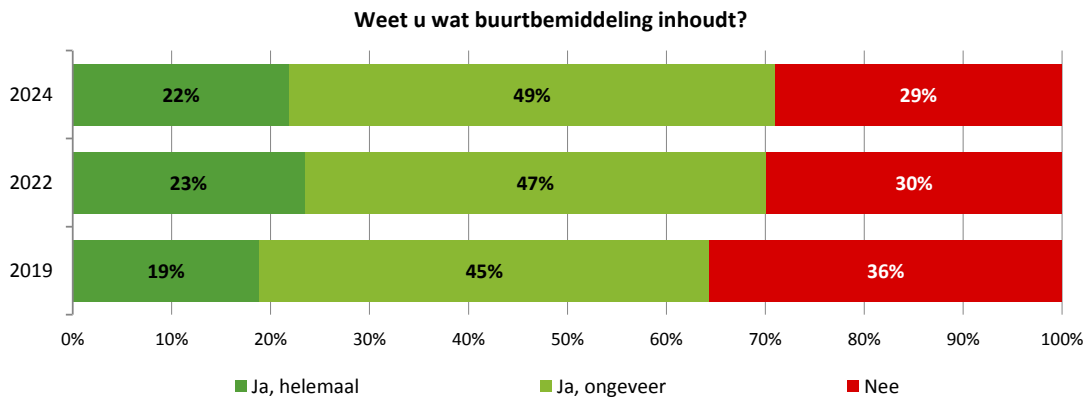
We hebben inwoners die iets doen aan de overlast van buren of andere personen gevraagd of de overlast is gestopt. Circa driekwart van deze inwoners (72%) geeft aan dat de overlast (voor een deel) is gestopt. Iets meer dan een kwart (27%) geeft aan dat de overlast niet is gestopt (na de laatste keer dat zij hierop actie hebben ondernomen).

We willen u vragen terug te denken aan de laatste keer dat u het hiervoor genoemde heeft gedaan om de overlast te stoppen. Heeft dit toen geholpen?
- gesteld aan inwoners die wat doen aan burenoverlast -

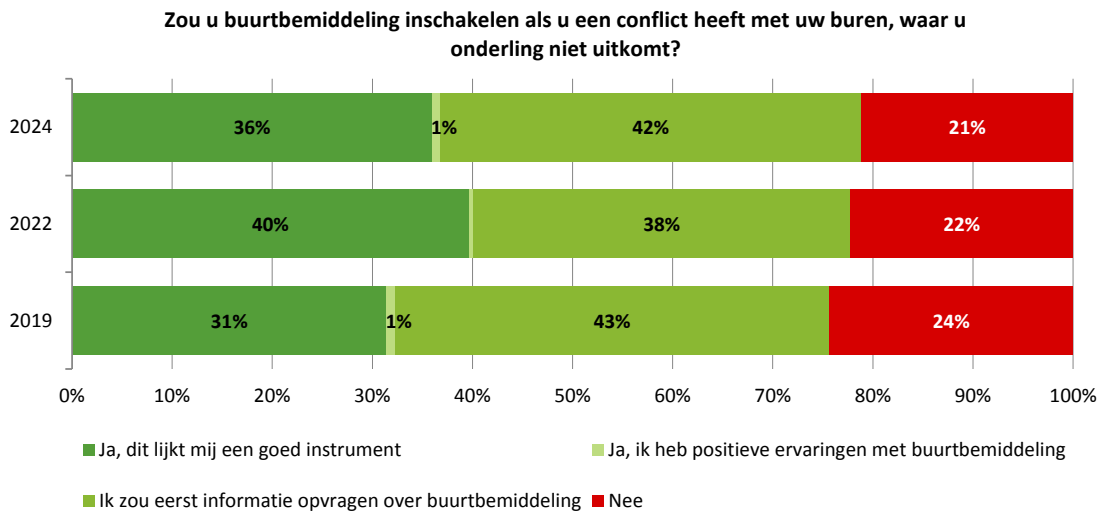


4.3 Buurtbemiddeling en Buurt WhatsApp-groep

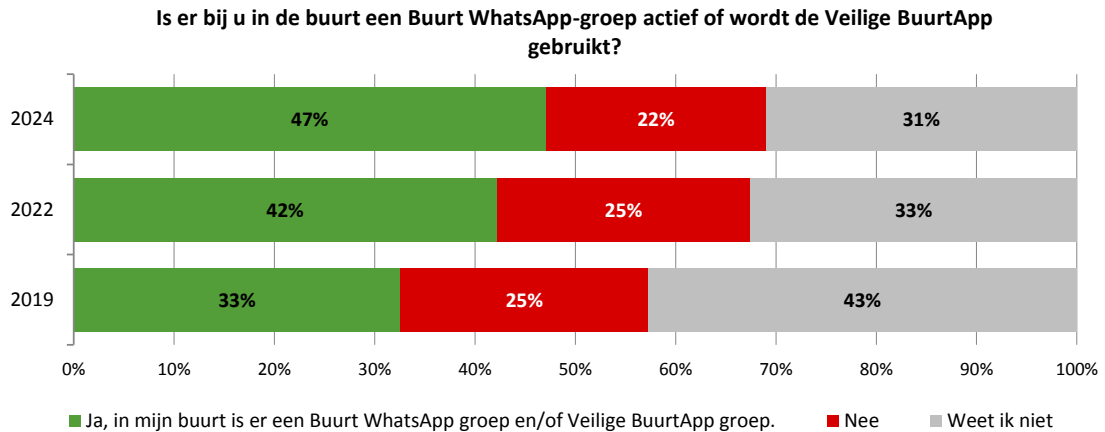
Ruim twee derde (71%) van de inwoners weet (ongeveer) wat buurtbemiddeling inhoudt. Iets minder dan een derde (29%) weet dat niet.



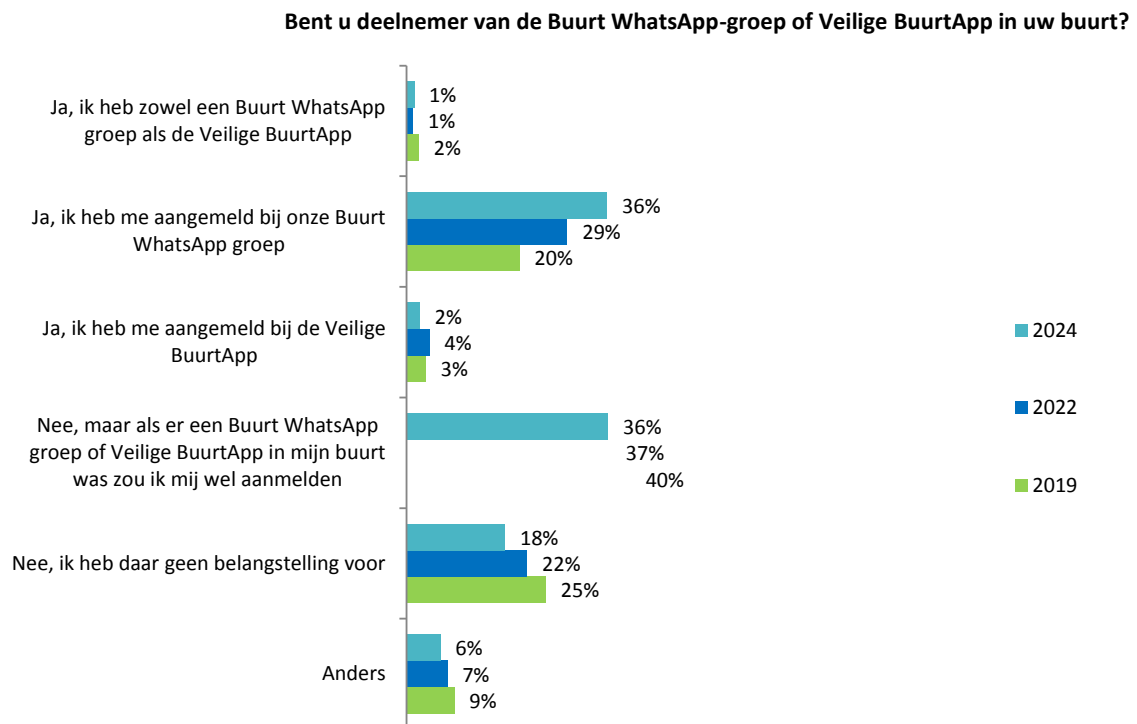
We hebben alle inwoners vervolgens een omschrijving gegeven van wat buurtbemiddeling daadwerkelijk inhoudt. Van de inwoners vindt 36% het een goed instrument. Een klein gedeelte heeft het al ingezet (1%). Van de inwoners zou 42% eerst meer informatie willen hebben voordat ze het instrument zouden inzetten. Ruim een vijfde (21%) zou buurtbemiddeling niet inzetten.



We hebben ook een aantal vragen voorgelegd over een Buurt WhatsApp-groep en de Veilige BuurtApp. De onderstaande grafiek geeft inzicht in de bekendheid en het gebruik hiervan. Het gebruik van een Buurt WhatsApp-groep en/of de Veilige BuurtApp neemt gestaag toe.

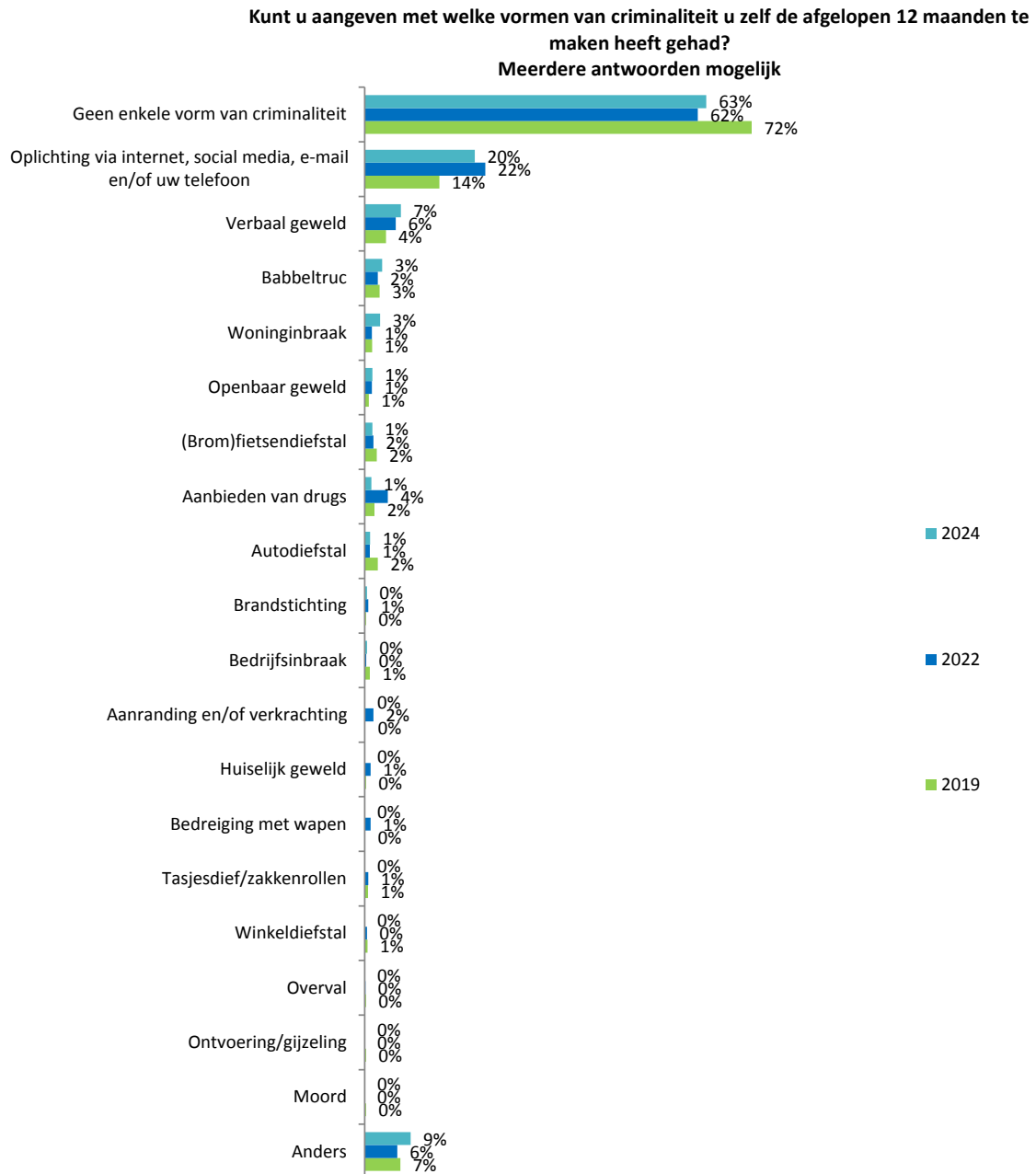


Per saldo staat een ruime meerderheid van de inwoners positief tegenover het gebruik van een app voor de veiligheid in de buurt. Iets minder dan een vijfde (18%) heeft geen belangstelling hiervoor.

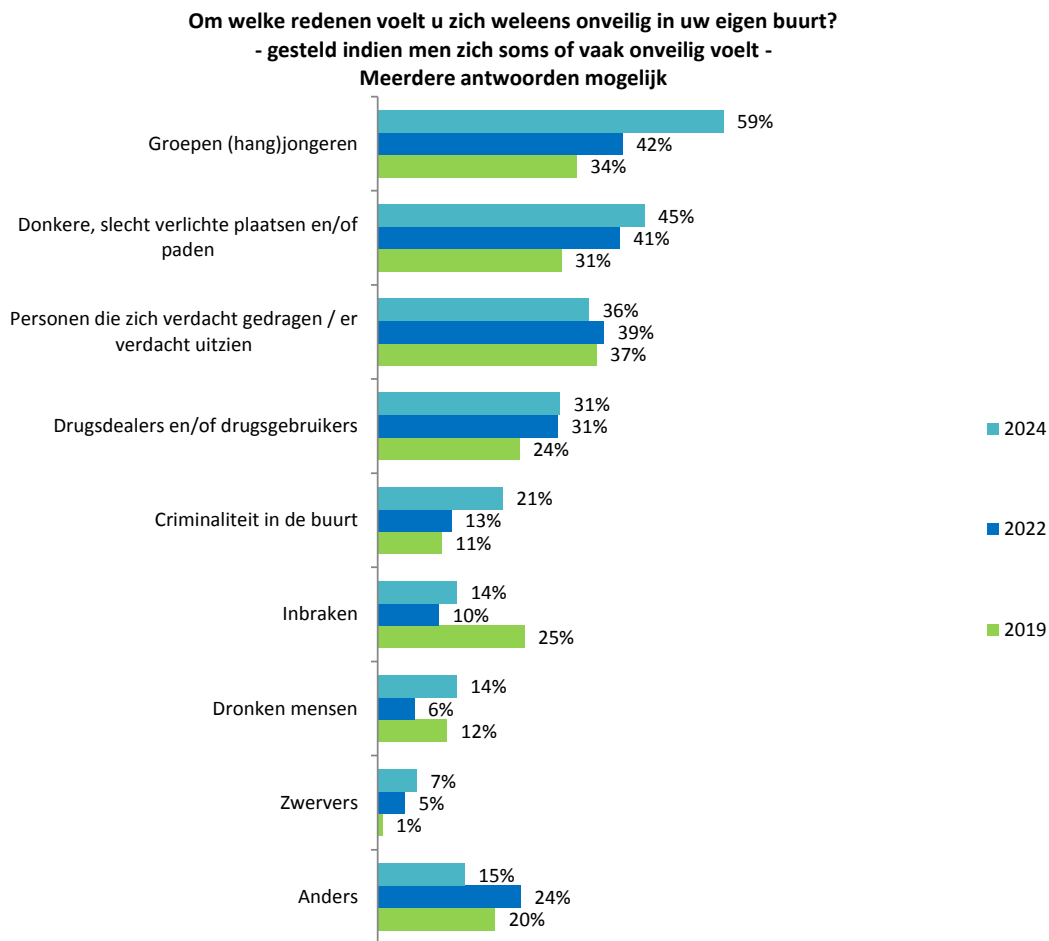
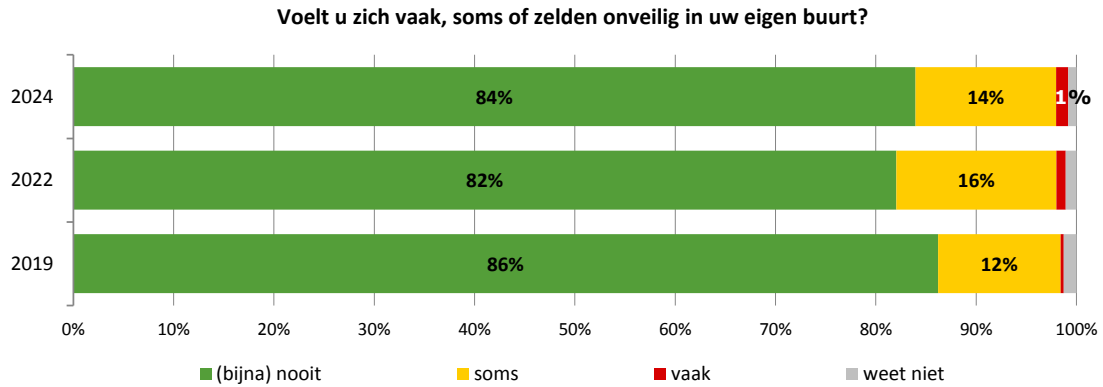


4.4 Criminaliteit en veiligheid

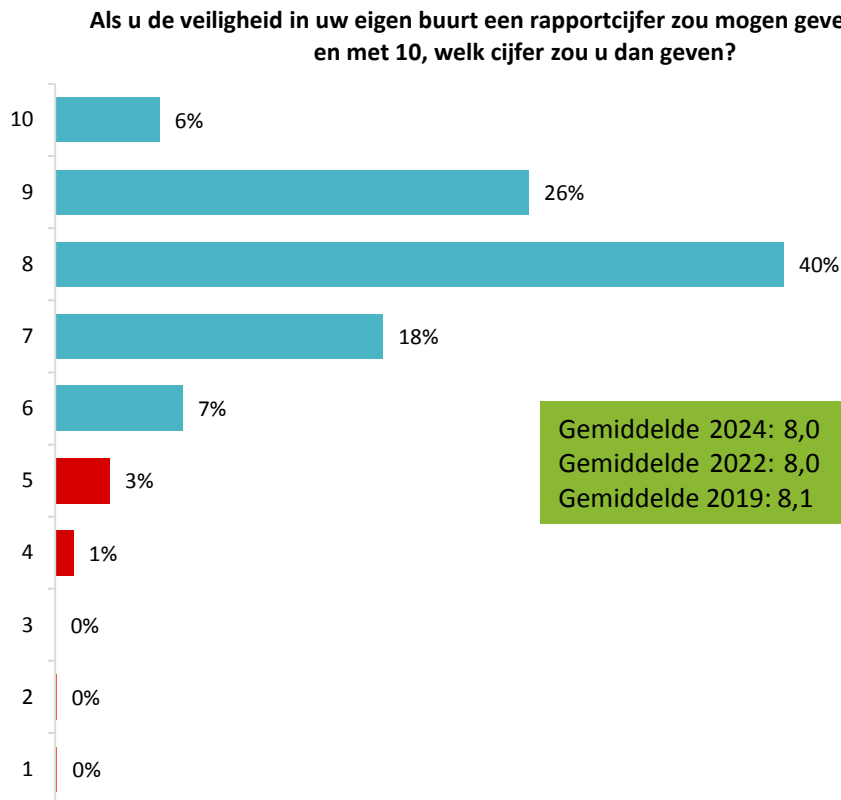
De meest voorkomende criminaliteit waar inwoners mee te maken hebben gehad de afgelopen 12 maanden is oplichting via internet, social media etc. (20%). Bijna twee derde (63%) heeft de afgelopen 12 maanden geen enkele vorm van criminaliteit ervaren.



Een zeer groot gedeelte van de inwoners (84%) voelt zich (bijna) nooit onveilig in hun eigen buurt. Een zesde voelt zich soms of vaak onveilig. De belangrijkste redenen voor onveiligheid zijn verdachte personen, donkere plaatsen en groepen (hang)jongeren. Hangjongeren worden beduidend vaker genoemd dan in 2022 als reden voor onveiligheid.



Tot slot hebben we de inwoners gevraagd een rapportcijfer te geven voor de veiligheid in de eigen buurt. Het gemiddelde komt uit op een 8,0, waarbij een klein gedeelte (4%) een onvoldoende geeft voor de veiligheid in de eigen buurt.

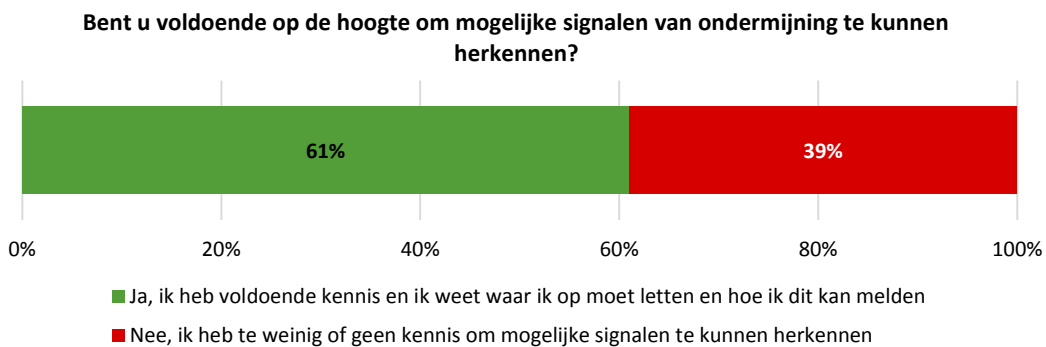


4.5 Ondernijning

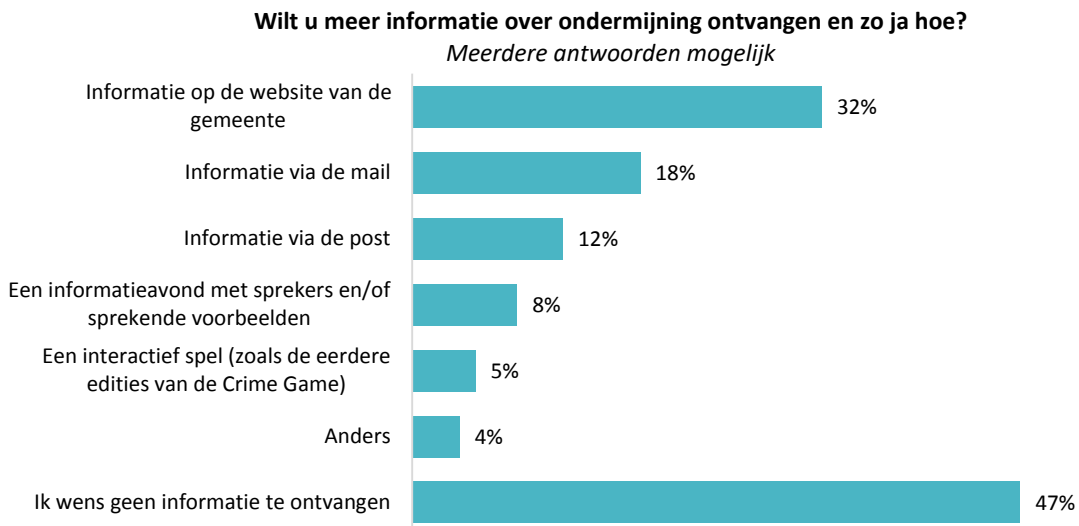
We hebben de inwoners de volgende vraag over ondernijning voorgelegd:

Bent u voldoende op de hoogte om mogelijke signalen van ondernijning (u kunt denken aan hennepteelt, drugs, mensen en wapenhandel en/of zorgfraude (bv. misbruik van toelages)) te kunnen herkennen?

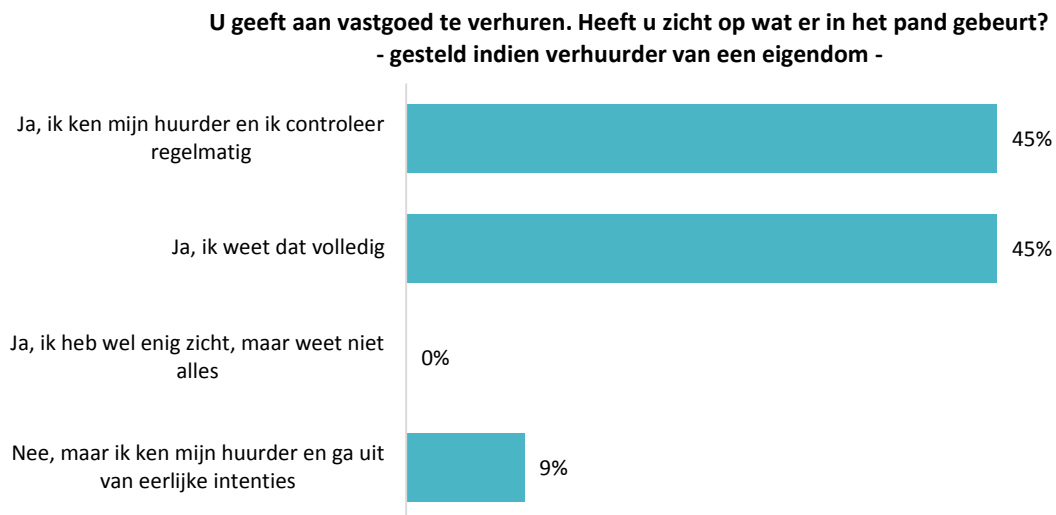
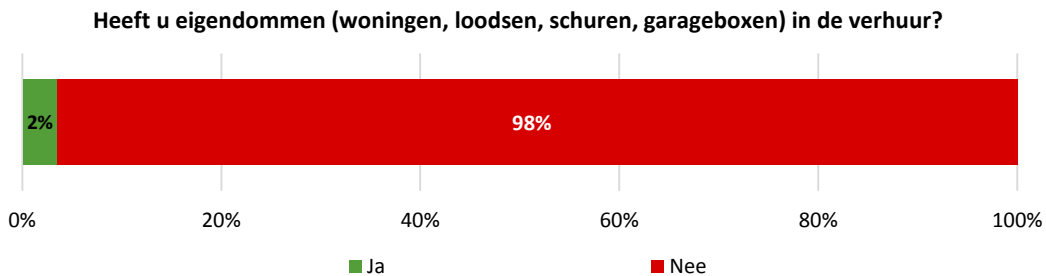
Een meerderheid (61%) van de inwoners denkt dat ze voldoende op de hoogte zijn om mogelijke signalen van ondernijning te kunnen herkennen.



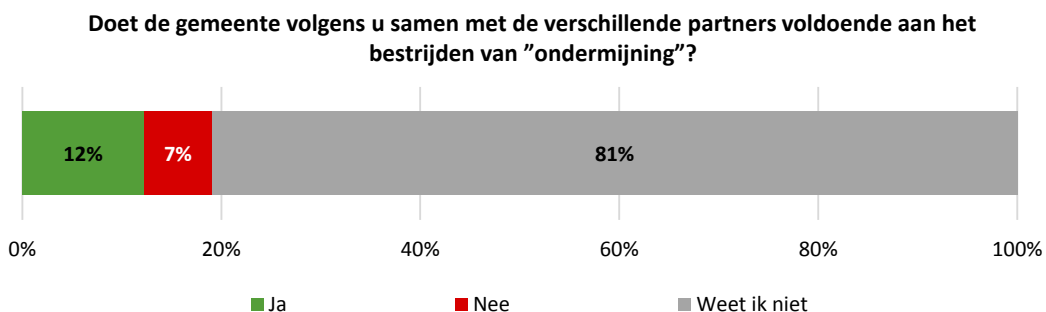
Bijna een derde (32%) van de inwoners wil meer informatie op de website van de gemeente over ondernijning. Bijna de helft (47%) heeft aan geen enkele informatie over ondernijning behoefte.



Aan de inwoners die eigendommen in verhuur hebben (2%), hebben we gevraagd of ze goed zicht hebben op wat er in het pand gebeurt. De meerderheid geeft aan wel goed zicht te hebben op wat er in het pand gebeurt¹.



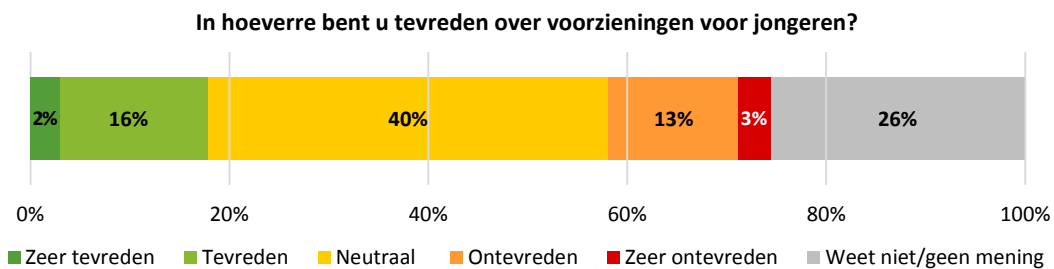
Uit de resultaten van de onderstaande grafiek blijkt dat een ruime meerderheid van de inwoners niet weet of de gemeente samen met de partners voldoende doet in het bestrijden van ondermijning.



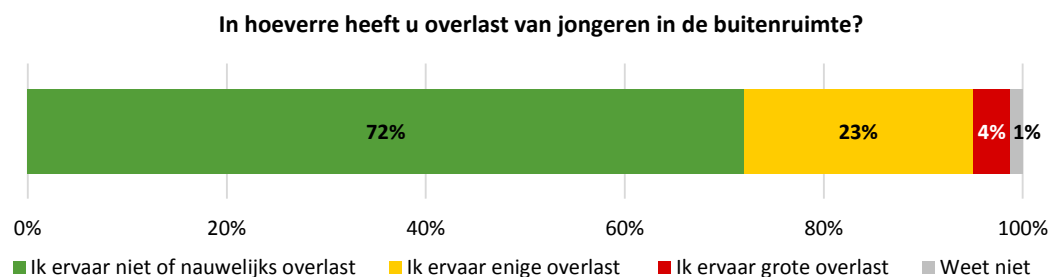
¹ Gezien het beperkte aantal inwoners dat eigendom verhuurt, zijn de resultaten indicatief van aard.

4.6 Voorzieningen voor jongeren

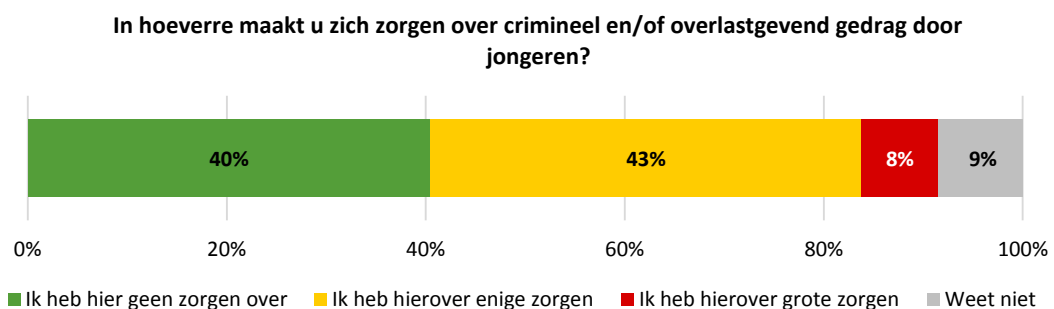
De vraag over de tevredenheid voor voorzieningen voor jongeren levert een verdeeld beeld op. Van de inwoners is 18% (zeer) tevreden en 16% (zeer) ontevreden.



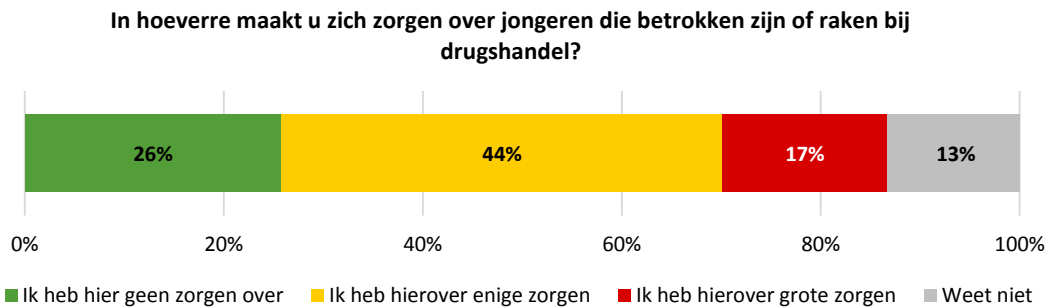
Van de inwoners ervaart 72% niet of nauwelijks overlast van jongeren in de buitenruimte. Iets meer dan een kwart (27%) ervaart enige of grote overlast.



De resultaten op de vraag of inwoners zich zorgen maken over crimineel en/of overlastgevend gedrag van jongeren, levert een verdeeld beeld op. Aan de ene kant maakt 40% zich geen zorgen. Aan de andere kant maakt 51% hier enige of grote zorgen over.



Als het gaat om mogelijke betrokkenheid van jongeren bij drugshandel zijn de zorgen iets groter. Van de inwoners maakt 61% zich hierover enige of grote zorgen.



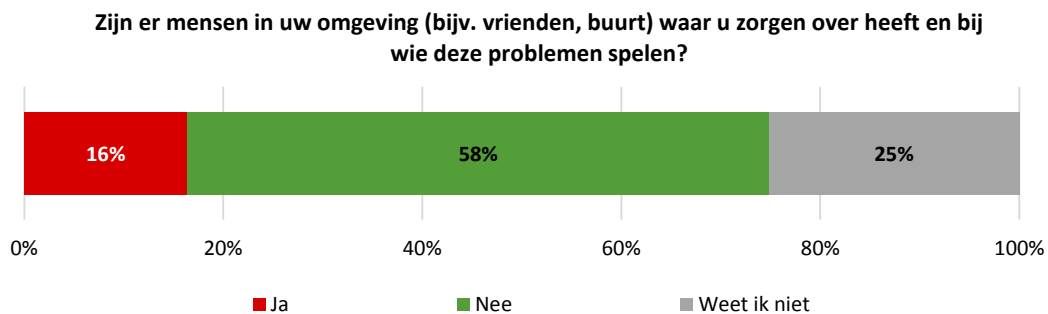
We hebben (open) gevraagd hoe de gemeente volgens de inwoners beter contact kunnen hebben met de jongeren in de gemeente. Vaker gegeven antwoorden zijn: zichtbaar zijn/maak contact/ga in gesprek, geen idee, meer handhaven/blauw op straat en meer voorlichting.

4.7 Mensen die zorg nodig hebben

In de vragenlijst is de volgende inleidende tekst opgenomen:

In Nederland zijn er veel mensen die zorg nodig hebben, maar dit zelf niet vragen. Zij hebben te maken met bijvoorbeeld psychiatrische klachten, verslaving, vervuiling, schulden of eenzaamheid. Zijn er mensen in uw omgeving (bijv. vrienden, buurt) waar u zorgen over heeft en bij wie deze problemen spelen?

Van de inwoners zegt 16% dat er dergelijke mensen in hun omgeving zijn.



Iets minder dan de helft (43%) van de inwoners weet waar ze hun zorgen kunnen melden. Aan de andere kant weet 57% dat niet.

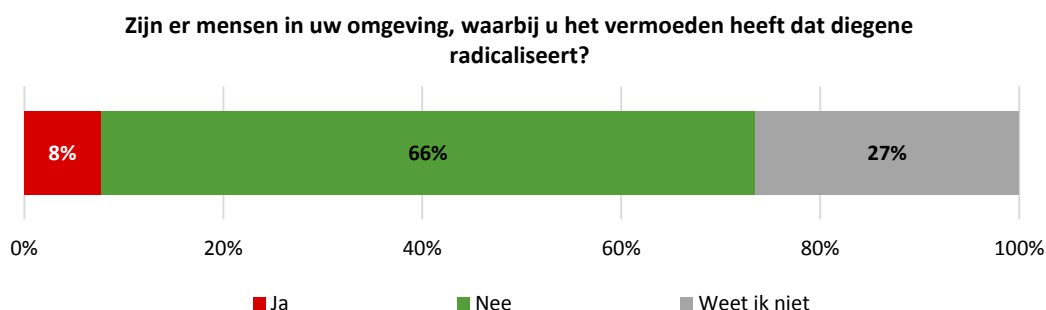


4.8 Radicalisering en polarisatie

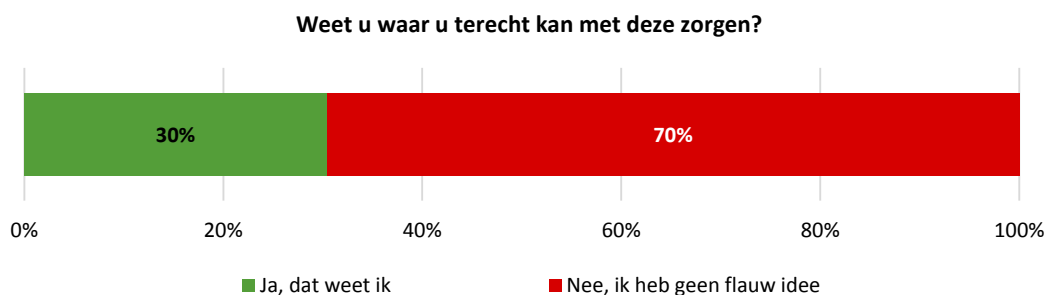
In de vragenlijst is de volgende omschrijving opgenomen:

Radicalisering en polarisatie betekent dat een persoon of groep steeds sterker denkt en gelooft in iets wat niet past bij hoe wij in onze samenleving met elkaar omgaan. De persoon of groep is daarbij steeds meer bereid om zich ook echt naar deze mening te gedragen. Bijvoorbeeld door bepaalde dingen te doen of te zeggen. Denk aan anti-overheidsdenken, waardoor mensen zich bijvoorbeeld uitschrijven bij een gemeente en niet opnieuw inschrijven. Zijn er mensen in uw omgeving, waarbij u het vermoeden heeft dat diegene radicaliseert?

Een klein gedeelte (8%) van de inwoners zegt dat er mensen in hun omgeving zijn waarvan ze het vermoeden hebben dat ze radicaliseren.



Van de inwoners weet 30% waar ze hun zorgen kunnen melden over mensen waarvan ze het vermoeden hebben dat diegene radicaliseert. De rest (70%) weet dat niet.



Vervolgens is de volgende open vraag voorgelegd:

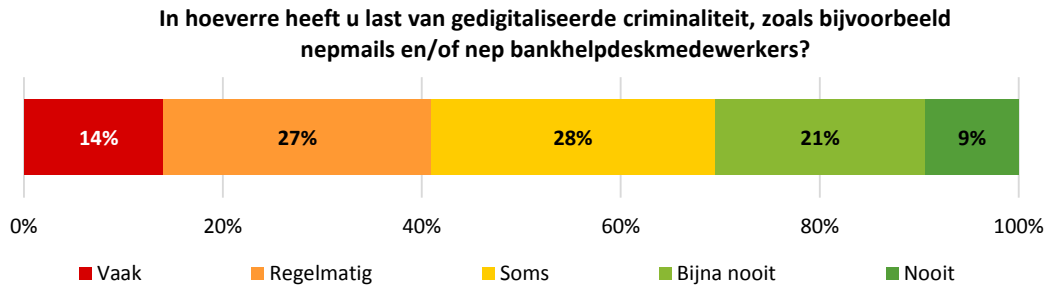
De gemeente is verantwoordelijk voor de nazorg van mensen die uit de gevangenis komen. De gemeente helpt hen om weer veilig terug te keren in de wijk. Wat denkt u dat nodig is om iemand die terugkeert uit de gevangenis op een goede manier te laten terugkeren in de wijk?

Van de inwoners geven er 312 een suggestie. De meest genoemde suggesties zijn: begeleiding/aandacht, structuur en zorg voor werk.

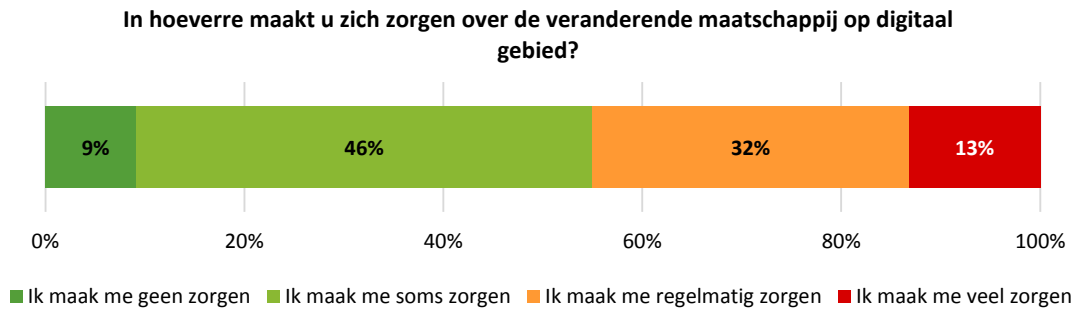
4.9 Digitale criminaliteit

Als laatste hebben we inwoners enkele vragen voorgelegd over digitale criminaliteit.

Van de inwoners heeft 41% vaak of regelmatig last van gedigitaliseerde criminaliteit. Aan de andere kant geeft 30% aan hier (bijna) nooit last van te hebben.

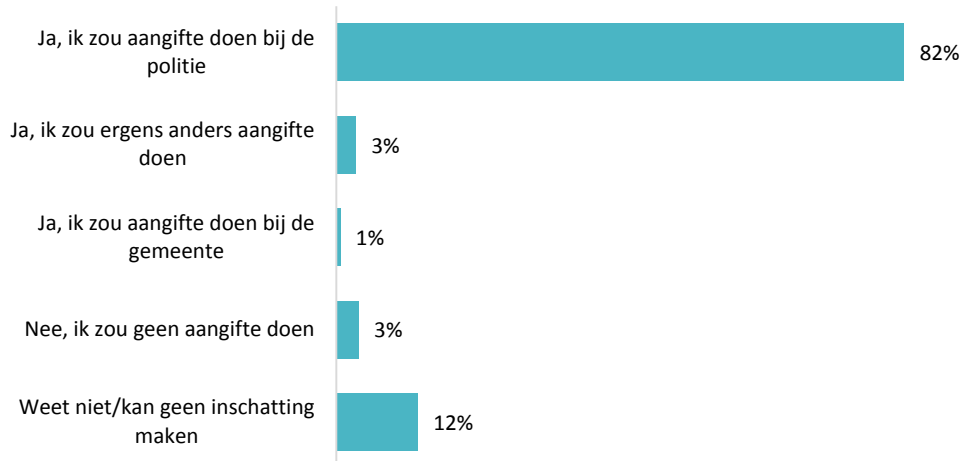


Iets meer dan de helft (55%) van de inwoners maakt zich geen zorgen of soms zorgen over de veranderende maatschappij op digitaal gebied. Bijna de helft (45%) maakt zich regelmatig of veel zorgen.



Een ruime meerderheid van de inwoners zou aangifte doen als ze slachtoffer zijn van digitale criminaliteit.

Zou u als u slachtoffer bent van digitale criminaliteit aangifte doen? Zo ja bij wie?



We hebben inwoners (open) gevraagd of ze ideeën hebben over wat de gemeente kan doen aan digitale veiligheid. De volgende antwoorden worden vaker genoemd: informeren/voorlichting en het is meer een taak voor de politie of landelijke overheid.